

Załącznik do Uchwały Nr.....
Rady Powiatu w Łęcznej
Z dnia .....

**„Powiatowy Program
Rozwoju Pieczy Zastępczej
na lata 2024-2026”**

Łęczna 2024

Spis treści:

1. WSTĘP.	3
2. ZADANIA POWIATU Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.	3
a) rola pieczy zastępczej;	5
b) zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;	6
c) zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;	8
d) zadania asystenta rodziny;	9
3. CHARAKTERYSTYKA RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ŁĘCZYŃSKIM.	10
a) rodzinna piecza zastępcza;	10
b) instytucjonalna piecza zastępcza na terenie powiatu łęczyńskiego;	16
c) osoby usamodzielniane;	25
4. PRIORYTETY, CELE I ZADANIA PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ.	27
5. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH NA LATA 2021-2023.	31
6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.	31
7. MONITORING I EWALUACJA.	32

1. Wstęp

Podstawą prawną opracowania „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Łęczyńskim na lata 2024-2026 jest art. 180 ust. pkt 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.). Zgodnie z zapisami wspomnianej ustawy, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom i młodzieży z terenu powiatu pozbawionej wsparcia rodziny (opiekunów) pieczy zastępczej.

Niniejszy program jest kontynuacją realizacji celów w zakresie rozwoju i wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej w powiecie łęczyńskim. Zawiera charakterystykę stanu pieczy zastępczej w powiecie, określa kierunki działań w perspektywie 3-letniej oraz ustala nowe priorytety na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.

Zadania w ramach Programu realizowane będą we współpracy z jednostkami administracji samorządowej, jak również podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 Ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

2. Zadania powiatu z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań powiatu należy w szczególności:

1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej;

- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
  - a) grup wsparcia,
  - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 9) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 10) wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1, ich aktualizacja i usuwanie;
- 11) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu;
- 12) finansowanie:

a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,

b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,

c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;

13) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie:

a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,

b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;

14) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstawaniu zaległości dotyczącej odpłatności za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej.

a) rola pieczy zastępczej;

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczka zastępcza zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 2) przygotowanie dziecka do:
  - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
  - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
  - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

b) zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 6) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;

- 7) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 8) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 9) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 10) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 11) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 12) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 13) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- 14) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 15) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 16) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 17) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 18) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 19) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki;

20) wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ich aktualizacja i usuwanie.

c) zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka zostają objęte na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, który jest wyznaczany przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii, odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

d) zadania asystenta rodziny;

Praca z rodziną odbywa się na poziomie gminy. Szczegółowe zadania asystenta określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do których należy m. im.:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi;
- 5) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 6) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 7) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 8) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 9) udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem, o których mowa w art. 76a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 37, z późn. zm.);
- 10) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 11) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 12) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1923);
- 13) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 14) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- 15) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;

- 16) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 17) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 18) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.
- 19) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny, współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

3. Charakterystyka rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie łączyńskim.

a) rodzinna piecza zastępcza;

Pieczka zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem w sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie. W rodzinach zastępczych umieszczone są dzieci, których rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej, gdy władza rodzicielska została im ograniczona lub zawieszona. Orzeczenie Sądu jest dokumentem, na podstawie którego dziecko zostaje umieszczone w pieczy zastępczej po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych lub prowadzących rodzinny dom dziecka. Może w niej przebywać do 18 roku życia, a po osiągnięciu pełnoletności do 25 roku życia, jeśli: uczy się w szkole, na uczelni, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Do zadań rodzinnej pieczy zastępczej należy:

- 1) umożliwienie dziecku utrzymywania osobistego kontaktu z rodziną naturalną, chyba że sąd postanowi inaczej;
- 2) zapewnienie dziecku pomocy w zakresie powrotu do rodziny biologicznej, a w przypadku, gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 3) traktowanie podopiecznego w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości;
- 4) pomocy w przezwyciężaniu trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki;

- 5) oceny sytuacji dziecka w konsultacji ze specjalistami (psychologiem, pedagogiem, asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym, prawnikiem), z uwzględnieniem potrzeb dziecka;
- 6) dążenie do zaspokajania potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych dziecka;
- 7) pomoc w przygotowaniu dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia.

Rodziny zastępcze oraz rodzinny dom dziecka, na ich wniosek, mogą być wspierane przez rodziny pomocowe, na zasadach określonych w art. 73-75 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Piecza zastępcza nad dzieckiem może zostać powierzona rodzinie pomocowej w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka (np. w związku z wypoczynkiem, o którym mowa w art. 69 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, udziałem w szkoleniach, pobytem w szpitalu bądź innymi nieprzewidywanymi trudnościami lub zdarzeniami losowymi).

Analizując obecny stan prawny należy zauważyć, iż ustawodawca zakłada rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej w miejsce pieczy instytucjonalnej. Zgodnie z tym założeniem, wszystkie dzieci do 10 roku życia, które nie mogą pozostawać w rodzinach biologicznych mają zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W celu określenia sposobu realizacji powyższego założenia, niezbędne jest scharakteryzowanie funkcjonującej na terenie powiatu rodzinnej pieczy zastępczej.

Na terenie powiatu łęczyńskiego w latach 2021-2023 odnotowano, iż głównymi przyczynami umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej były: uzależnienia rodziców biologicznych, w tym głównie od alkoholu oraz niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodziców. Kolejne przypadki dotyczyły: półsieroctwa i sieroctwa, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, pobytu za granicą co najmniej jednego z rodziców, a także przemocy domowej. Dane zawiera tabela nr 1.

Tabela 1. Przyczyny umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych.

Przyczyna umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych		
	2021	2022	2023
sieroctwo	6	4	2

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026

pólsieroctwo	6	5	8
niepełnosprawność rodziców	6	4	6
choroba rodziców	6	5	3
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	24	43	45
uzależnienia rodziców	54	58	61
przemoc w rodzinie	1	6	6
nietnie matki	2	-	-
pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców	3	4	4
dzieci cudzoziemców	2	3	3
inne	1	1	2
RAZEM (w tym RDD)	111	133	140

Źródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinne formy pieczy zastępczej to :

- rodziny zastępcze spokrewnione - najbliżsi członkowie rodziny dziecka (dziadkowie, pradziadkowie lub rodzeństwo);
- rodziny zastępcze niezawodowe- dalsze osoby z rodziny dziecka (ciocia, wujek) lub też zupełnie obce osoby (niespokrewnione z dzieckiem);
- rodziny zastępcze zawodowe w tym pełniące funkcje pogotowia rodzinnego i specjalistyczne;
- rodzinne domy dziecka.

Liczba dzieci w latach 2021-2023 umieszczonych w poszczególnych formach pieczy zastępczej zamieszczona jest w poniższej tabeli:

Tabela 2 . Rodzinna piecza zastępcza w powiecie łęczyńskim w latach 2021-2023

ROK	2021	2022	2023
-----	------	------	------

TYP RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
Rodziny spokrewnione	43	55	50	68	50	74
Rodziny niezawodowe	18	30	20	32	24	38
Rodziny zawodowe	4	17	5	24	5	19
Rodzinny dom dziecka	1	9	1	9	1	9
RAZEM (w tym RDD)	66	111	76	133	80	140

Źródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

Ze zgromadzonych danych wynika, że w powiecie łęczyńskim dominują rodziny zastępcze spokrewnione, czyli stanowiące przez dziadków lub pełnoletnie rodzeństwo wychowanka. Drugą co do liczebności rodzin formą pieczy zastępczej stanowią rodziny niezawodowe. Wśród nich dużą grupą są osoby spokrewnione z dziećmi w dalszej linii (wujostwo). Najmniej liczną grupę stanowią rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzące rodzinny dom dziecka.

Rodzinny dom dziecka znajduje się na terenie powiatu hajnowskiego, co dopuszcza art.60 pkt.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który mówi, iż rodzinny dom dziecka może być organizowany na terenie innego powiatu na zasadzie porozumienia zawartego pomiędzy starostą powiatu, który organizuje rodzinny dom dziecka lub zleca realizację tego zadania na podstawie art. 190, a starostą powiatu, na terenie którego organizowany jest rodzinny dom dziecka.

W rodzinnym domu dziecka można umieścić w tym samym czasie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę lub legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu i uczy się. Zgodnie z art. 61 pkt 2 właściwej ustawy w razie konieczności umieszczenia w rodzinnym domu dziecka rodzeństwa, za zgodą prowadzącego rodzinny dom dziecka jest dopuszczalne umieszczenie większej liczby dzieci w tym samym czasie.

Na przestrzeni opisywanych lat liczba rodzin zastępczych jak i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej wzrasta. W związku z tym, konieczna jest kontynuacja realizowanych działań wspierających rodzicielstwo zastępcze oraz intensywna praca w kierunku promocji rodzicielstwa zastępczego. Główny akcent należy położyć na pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych, którzy w przyszłości zapewniliby odpowiednie warunki

do opieki i rozwoju dziecka pozbawionego możliwości opieki ze strony rodziców biologicznych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w ramach promocji rodzicielstwa zastępczego organizował festyny rodzinne z okazji Dnia Rodzicielstwa zastępczego. Aktywnie promuje rodzicielstwo zastępcze również podczas wydarzeń, imprez organizowanych przez Organizatora oraz przez inne instytucje w powiecie. Organizowane są konkursy skierowane do dzieci i młodzieży z powiatu łączyńskiego. Ponadto promocja odbywa się poprzez artykuły zamieszczane w lokalnej prasie, mediach społecznościowych, jednostkach, z którymi podjęto współpracę oraz w parafiach na terenie powiatu. Od początku 2021 roku, w lokalnej gazecie, cyklicznie publikowane są artykuły dotyczące pieczy zastępczej, w celu przybliżenia mieszkańcom tematyki związanej z rodzicielstwem zastępczym.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej na co dzień wspiera funkcjonowanie rodzin zastępczych na terenie powiatu łączyńskiego. Współpracuje z jednostkami pomocy społecznej, sądami, placówkami oświatowymi oraz ośrodkami adopcyjnymi. Rodziny zastępcze z terenu powiatu łączyńskiego objęte są wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalistów zatrudnionych w tutejszym Centrum. Pedagog, psycholog oraz prawnik prowadzą spotkania z rodzinami oraz udzielają wsparcia w razie zgłaszanego zapotrzebowania. Regularnie prowadzone są grupy wsparcia dla rodziców zastępczych, podczas których wzajemnie się wspierają, doskonalą swoje umiejętności wychowawcze, wymieniają się kontaktami, spostrzeżeniami i doświadczeniami.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej realizuje szkolenia dla kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W 2021 r. szkolenie „PRIDE: Rodzinna Piecza Zastępcza” ukończyło 17 osób, w 2022 r. 18 osób ukończyło szkolenie dla niezawodowych rodzin zastępczych oraz 2 osoby ukończyły szkolenie dla zawodowych rodzin i otrzymały zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej, natomiast w 2023 r. 9 osób ukończyło szkolenie dla niezawodowych rodzin zastępczych.

Tabela 3. Dzieci z terenu powiatu łączyńskiego przebywające w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci		
	2021	2022	2023
Rodziny zastępcze spokrewnione	6	5	8
Rodziny zastępcze niezawodowe	11	20	16

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026

Rodziny zastępcze zawodowe	5	3	5
Rodzinny dom dziecka	9	2	2
Łącznie	31	30	31

Źródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

Jak wynika z powyższych danych największa liczba dzieci z terenu powiatu łączyńskiego przebywających na terenie innych powiatów była w 2022 r. Najwięcej dzieci zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych niezawodowych, a najmniej w rodzinach zawodowych. Umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej poza powiatem jest podyktowane brakiem możliwości zapewnienia tym dzieciom pieczy zastępczej na terenie powiatu łączyńskiego oraz wynika z postanowień Sądu i wymaga zawarcia stosownych porozumień w kwestii finansowania ich pobytu w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Sytuacja taka spowodowana jest często względami rodzinnymi dzieci.

Tabela 4. Sytuacja dzieci opuszczających pieczę zastępczą przed ukończeniem 18 roku życia.

Sposób uregulowania sytuacji opiekuńczej dziecka	Liczba dzieci		
	2021	2022	2023
Umieszczenie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	-	-	-
Powrót do rodziny biologicznej	7	4	2
Adopcja	2	-	-

Źródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

Z danych zawartych w tabeli wynika, iż tylko nieliczni przebywający w pieczy zastępczej mieli możliwość powrócić do rodziców biologicznych. W powyższych latach tylko 2 dzieci zostało przysposobionych.

Tabela 5. Napływ dzieci do pieczy zastępczej w latach 2021-2023.

Liczba dzieci do 18 r. ż. umieszczonych w pieczy zastępczej, z tego:	Liczba dzieci		
	2021	2022	2023

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026

z rodziny naturalnej	34	10	15
z rodzinnej pieczy zastępczej	-	12	8
z instytucjonalnej pieczy zastępczej	4	4	4
Łącznie	38	26	27

Źródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

Tabela nr 5 przedstawia z jakich środowisk dzieci były umieszczane w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej. W latach 2021-2023 odnotowano znaczny wzrost dzieci, które trafiły do pieczy zastępczej w stosunku do lat poprzednich, w tym najwięcej z nich zostało umieszczonych z rodzin naturalnych.

Rodziny zastępcze mogą liczyć na wsparcie zarówno świadczone przez koordynatorów, pracowników organizatora, psychologa i pedagoga. Oprócz wsparcia merytorycznego, niezbędne do właściwego funkcjonowania rodzinnych form pomocy jest również wsparcie finansowe. Zgodnie z ustawą opiekunowi zastępczemu na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, ponadto rodzina zastępcza może się starać o świadczenia, które wynikają z pojawiających się potrzeb takich jak:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;
- 2) świadczenie na pokrycie:
  - a) niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo;
  - b) kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo;
  - c) na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym a także raz w roku świadczenie na przeprowadzenie niezbędnego remontu; jeżeli w rodzinie zastępczej jest umieszczonych powyżej 3 dzieci środki finansowe na utrzymanie lokalu rodzina zastępcza otrzymuje z mocy ustawy, tak jak rodzinny dom dziecka.

Rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje również wynagrodzenie.

b) instytucjonalna piecza zastępcza na terenie powiatu łęczyńskiego;

Zgodnie z podziałem wskazanym w art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- placówki opiekuńczo - wychowawczej,
- regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej,
- interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówkę opiekuńczo - wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego działania. Nadzór nad działalnością placówek opiekuńczo – wychowawczych sprawuje wojewoda. Placówka opiekuńczo – wychowawcza, zgodnie z art. 101 ust. 1 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, prowadzona jest jako placówka typu:

- 1) socjalizacyjnego,
- 2) interwencyjnego,
- 3) specjalistyczno – terapeutycznego,
- 4) rodzinnego.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia, oddziaływań terapeutycznych. Ponadto, równie ważnym zadaniem jest realizowanie planu pomocy dziecku oraz umożliwianie dziecku kontaktu z jego rodzicami i innymi osobami bliskimi, a także podejmowanie wszelkich możliwych działań w celu powrotu do rodziny. Całodobowy pobyt dziecka w placówce opiekuńczo wychowawczej powinien mieć charakter przejściowy - do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. W realizacji powyższego zadania Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ściśle współpracuje z sądem, kuratorami, innymi powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi.

Umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej następuje po wyczerpaniu wszystkich możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej lub braku możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej jest kierowane do instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła nowe standardy w zakresie liczby miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W związku z powyższym, na skutek m.in. procesów dostosowywania

istniejących placówek do ww. przepisów, następują dosyć dynamiczne zmiany. Przepisy ustawy wprowadziły znaczne ograniczenie roli placówek opiekuńczo – wychowawczych w opiece nad dzieckiem – przez regulacje pozwalające na umieszczenie w nich wyłącznie dzieci powyżej 10 roku życia.

Na terenie powiatu łęczyńskiego funkcjonują dwie Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Kijanach, typu socjalizacyjnego z 2 miejscami interwencyjnymi:

- 1) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom nr 1” - przeznaczona dla 14 wychowanków typu socjalizacyjnego i interwencyjnego (w tym miejsc typu interwencyjnego 2);
- 2) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom nr 2” - przeznaczona dla 14 wychowanków typu socjalizacyjnego i interwencyjnego (w tym miejsc typu interwencyjnego 2).

Placówki przeznaczone są dla wychowanków, w tym osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej (osoby które ukończyły 18 lat mogą przebywać w placówce za zgodą dyrektora, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 r. ż), jednak w przypadku samowolnego opuszczenia placówki lub rażącego naruszania zasad współżycia w placówce, dyrektor za zgodą Zespołu do Spraw Oceny Sytuacji Dziecka, może wykreślić z ewidencji przebywających w placówce lub odmówić ponownego przyjęcia.

Tabela nr 6. Liczba dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Kijanach w latach 2021 –2023

	Dom Nr 1			Dom nr 2		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
	Liczba dzieci			Liczba dzieci		
Liczba wychowanków wg stanu na dzień 31.12.	13	15	14	15	14	15
Liczba wychowanków przyjętych po raz pierwszy do placówki	14	12	11	9	6	11
Liczba wychowanków w okresie styczeń – grudzień z powiatu łęczyńskiego	18	15	20	7	8	11
Liczba skierowań niezrealizowanych	-	-	-	-	-	-

Źródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono wiek podopiecznych Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Nr 1” i „Dom Nr 2” w Kijanach.

Tabela nr 7. Liczba wychowanków przebywających w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Nr 1” i „Dom Nr 2” w Kijanach w latach 2021 – 2023 (z podziałem na wiek dzieci) – stan na dzień 31grudzień

L.p.	Wiek dzieci	Dom Nr 1			Dom Nr 2		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
		Liczba dzieci			Liczba dzieci		
1.	do lat 3	2	2	-	-	2	1
2.	4-6	3	-	-	2	1	1
3.	7-13	8	1	7	7	5	3
4.	14-17	10	8	7	9	5	10
5.	18-24	4	4	-	5	1	-
6.	RAZEM	27	15	14	14	23	15

Źródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

Spośród wszystkich dzieci przebywających w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Nr 1” i „Dom Nr 2” w Kijanach w powyższym okresie najliczniejszą grupę wiekową stanowiły każdorazowo dzieci w wieku 14-17 lat. Liczba dzieci w wieku 7-13 lat kształtowała się na podobnym poziomie. Liczba osób pełnoletnich przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych również utrzymywała się na zbliżonym poziomie.

Małoletnie poniżej 10 r.ż. umieszczone zostały w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych ze starszym rodzeństwem. Zgodnie ze stanem na 31.12.2023 r. przebywa jedno dziecko poniżej 3 r.ż., umieszczone interwencyjnie razem ze starszym rodzeństwem, z uwagi na zagrożenie życia i zdrowia. Pozostałe dzieci w tej kategorii wiekowej zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

W instytucjonalnej pieczy zastępczej w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Nr 1” i „Dom Nr 2” w Kijanach umieszczane są również dzieci pochodzące z terenów innych powiatów.

Poniższa tabela przedstawia liczbę wychowanków przebywających w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Nr 1” i „Dom Nr 2 w latach 2021-2023 według miejsca zamieszkania dzieci przed ich umieszczeniem w placówce.

Tabela nr 8. Liczba wychowanków przebywających w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Nr 1” i „Dom Nr 2” w Kijanach w latach 2021 – 2023 wg miejsca zamieszkania przed umieszczeniem w placówce, pochodzących spoza powiatu łęczyńskiego.

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026

L.p.	Nazwa Powiatu pochodzenia dziecka	Dom Nr 1			Dom nr 2		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
		Liczba dzieci			Liczba dzieci		
1.	Powiat grójecki	2	-	-	3	1	-
2.	Powiat włodawski	2	2	2	3	1	1
3.	Powiat rycki	-	1	1	-	-	-
4.	Powiat lubelski	2	2	1	-	-	-
5.	Powiat poznański	1	1	-	-	-	-
6.	Powiat lubartowski	-	-	-	2	2	1
7.	Powiat hrubieszowski	-	-	-	3	4	3
8.	Powiat oleski	-	-	-	1	1	-
9.	Miasto Bydgoszcz	-	-	-	2	2	2
10.	Powiat radzyński	1	-	-	-	-	-
11.	Powiat parczewski	-	-	2	1	-	2
12.	Powiat zwoleński	-	-	-	-	-	2
13.	Miasto Zamość	-	-	-	-	-	1

--	--	--	--	--	--	--	--

Źródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

W latach 2021 – 2023 najwięcej dzieci umieszczonych w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Nr 1” i „Dom Nr 2” w Kijanach pochodziło z terenu powiatu włodawskiego i powiatu hrubieszowskiego.

Ze wszystkimi powiatami zawierane są porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka do instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na opiekę i wychowanie. Dany Powiat, z którego pochodzi dziecko, na mocy porozumienia zobowiązany jest do comiesięcznego ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie w wysokości średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Nr 1” i „Dom Nr 2” w Kijanach.

W przypadku umieszczenia w placówkach opiekuńczo – wychowawczych dziecka z terenu powiatu łączyńskiego, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości (na podstawie art. 191 ust. 9 i ust. 10 w związku z art. 238 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) bez względu na to czy dziecko umieszczona na terenie powiatu czy poza. Są to odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu w pieczy zastępczej.

Tabela nr 9. Odpłatność gmin za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2021-2023.

L.p.	Gmina pochodzenia dziecka	2021	2022	2023
		Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
1.	Łęczna	7	13	15, w tym 1*
2.	Puchaczów	7, w tym 1*	1	1*
3.	Spiczyn	1	1	1
4.	Ludwin	-	-	2
5.	Milejów	3	2	2
6.	Cyców	4	4	11

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026

--	--	--	--

Źródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

*w tym wychowankowie umieszczeni w placówkach poza terenem powiatu łęczyńskiego.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Nr 1” i „Dom Nr 2” w Kijanach prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 10. Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Nr 1” i „Dom Nr 2” w Kijanach w latach 2021 – 2023.

	„DOM NR 1”	„DOM NR 2”
2021	4 833,45 zł	5 473,81 zł
2022	5 748,31 zł	5 015,68 zł
2023	5 424,08 zł	5 567,52 zł

Źródło: dane PCPR w Łęcznej;

Pomimo funkcjonujących na naszym terenie placówek opiekuńczo-wychowawczych dwójka dzieci została umieszczona w placówkach poza terenem naszego Powiatu, są to placówki opiekuńczo-wychowawcze typu specjalistyczno-terapeutycznego w Golubiu Dobrzyniu i Opatowie. Umieszczenie nastąpiło z uwagi na brak tego typu placówki na naszym terenie.

Tabela nr 11. Liczba dzieci z trenu powiatu łęczyńskiego przebywających w latach 2021-2023 w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów.

L.p.	NAZWA POWIATU	2021	2022	2023
		Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
1.	Powiat golubsko-dobrzyński	1	1	1
2.	Powiat opatowski	-	-	1
Razem		1	1	2

Źródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

Tabela nr 12. Przyczyny umieszczenia w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Nr 1” i „Dom Nr 2” w Kijanach w latach 2021 – 2023.

Przyczyny umieszczenia	Dom Nr 1			Dom nr 2			RAZEM
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	
	Liczba dzieci wg stanu na ostatni dzień roku						
pólsieroctwo	1	-	-	-	-	-	1
uzależnienia rodziców, w tym od alkoholu	7	9	3	4	4	4	30
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	2	3	3	5	7	7	27
przemoc	1	2	3	-	3	4	13
długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców	-	1	1	-	-	-	2
inne	2	-	4	6	-	-	12
Razem	13	14	14	15	14	15	85

Źródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

Główne przyczyny umieszczenia dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Nr 1” i „Dom Nr 2” w Kijanach w latach 2021 – 2023 przedstawia tabela nr 12.

W latach 2021-2023 w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Nr 1” i „Dom Nr 2” w Kijanach liczba umieszczonych dzieci wg stanu na ostatni dzień roku utrzymywała się na podobnym poziomie.

Analiza danych pozwala na stwierdzenie, że wiodącą przyczyną umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych było uzależnienie rodziców, w tym od alkoholu. Drugą co do częstości występowania przyczyną była bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, z powodu której w placówkach zostało umieszczonych 27 dzieci. Z powodu przemocy stosowanej w rodzinie do placówek trafiło łącznie 13 dzieci. Przyczyn określona ogólnie jako inne dotyczy powiązanych ze sobą przyczynach np. przemoc połączona z uzależnieniem lub bezradnością opiekuńczo-wychowawczą rodziców – z tego powodu zostało umieszczonych 12 dzieci. 2 dzieci trafiło z powodu choroby co najmniej jednego z rodziców oraz 1 dziecko jako pólsierota.

Tabela nr 13. Napływ dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2021-2023.

Rok	Napływ z			razem
	Rodziny naturalnej	Rodzinnej pieczy zastępczej	Instytucjonalnej pieczy zastępczej	
2021	20	3	-	23
2022	15	3	-	18
2023	17	3	2	22
Razem	54	9	-	63

Źródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

Zgodnie z powyższą tabelą nr 13, w latach 2021-2023 największa liczba dzieci została umieszczona w instytucjonalnej pieczy zastępczej bezpośrednio z rodzin naturalnych. Z rodzinnych form pieczy zastępczej do instytucjonalnej pieczy zastępczej łącznie zostało przeniesionych 9 dzieci. Ogółem najmniej dzieci napłynęło z instytucjonalnych form pieczy zastępczej-2 dzieci.

Tabela nr 14. Odpływ dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2021-2023

Rok	Liczba dzieci , które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą (dzieci do 18 roku życia)			razem
	Powrócili do rodziny naturalnej	Zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej	Zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	
2021	-	12	4	16
2022	9	5	-	14
2023	-	9	2	11
Rok	Liczba dzieci , które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą (dzieci po 18 roku życia)			

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026

	Powróciły do rodziny naturalnej	Założyły własne gospodarstwo domowe	
2021	2	4	6
2022	1	2	3
2023	2	7	9

Zródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

W latach 2021-2023, jak obrazuje tabela nr 14 (dzieci do 18 r.ż) placówkę opuściło łącznie 41 dzieci.

Wiodącą przyczyną opuszczenia placówki było umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej - 26 dzieci, powrót dziecka do rodziny naturalnej, który dotyczył 9 dzieci. Łącznie 6 dzieci zostało przeniesionych do instytucjonalnej pieczy zastępczej, rodzinnej – 4 rodzinny dom dziecka, 2- placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno- terapeutycznego.

Natomiast dzieci po 18 roku życia, łącznie opuściło instytucjonalna pieczę zastępczą 9 wychowanków, z czego 5 osób powróciło do rodziny naturalnej, a 13 osób założyło własne gospodarstwa domowe.

c) osoby usamodzielniane;

Osoby, które pozostały w pieczy zastępczej do 18 roku życia wchodzi w proces usamodzielniania, który rozpoczyna się od wyboru opiekuna usamodzielniania.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej w latach 2021-2023.

Tabela nr 15. Osoby usamodzielniane objęte pomocą z podziałem na podstawę prawną przyznania pomocy.

Lp.	Podstawa prawna	Liczba osób usamodzielnianych	Liczba osób usamodzielnianych	Liczba osób usamodzielnianych
-----	-----------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026

	przyznania pomocy	objętych pomocą w 2021r.	objętych pomocą w 2022 r.	objętych pomocą w 2023 r.
1.	Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	19	23	24
2.	Ustawa o pomocy społecznej	2	-	-
ogółem		21	23	24

Źródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

Najwięcej udzielono pomocy osobom na podstawie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z pomocy w oparciu o Ustawę o pomocy społecznej skorzystało tylko 2 osoby na przełomie 3 lat.

Tabela nr 16. Osoby usamodzielniane objęte pomocą z podziałem na miejsce pobytu przed usamodzielnieniem.

Lp	Miejsce pobytu osób przed usamodzielnieniem	Liczba osób usamodzielnianych objętych pomocą w 2021r.	Liczba osób usamodzielnianych objętych pomocą w 2022 r.	Liczba osób usamodzielnianych objętych pomocą w 2023 r.
1.	Rodzina zastępcza	13	19	16
2.	Placówka opiekuńczo - wychowawcza	6	4	8
3.	Młodzieżowy ośrodek wychowawczy	2	-	-
ogółem		21	23	24

Źródło: dane statystyczne PCPR w Łęcznej;

Z danych wynika, iż najbardziej liczną grupą osób usamodzielnianych pobierających świadczenia stanowią wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej. Następną wychowankowie Placówki Opiekuńczo Wychowawczej, natomiast najmniej liczną wychowankowie Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego. Równocześnie widoczny jest ogólny wzrost liczby wypłaconych świadczeń dla wychowanków.

Osoby usamodzielniane mogą otrzymać świadczenia finansowe, na które składają się:

- pomoc na kontynuowanie;
- pomoc na usamodzielnienie jednorazowo po zakończeniu nauki;

- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej jednorazowo po zakończeniu nauki;
Pomoc jest przyznawana zgodnie z warunkami określonymi w art. 141, ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Przyznawana jest na wniosek osoby usamodzielnianej (zgodnie z art. 143, ust. 1 wspomnianej ustawy).

Reasumując, wsparcie procesu usamodzielniania wychowanków stanowi integralną część systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Powiat realizuje założenia ustawy w tym zakresie, uwzględniając indywidualne czynniki mające wpływ na specyfikę sytuacji wychowanków.

4. Priorytety, cele i zadania programu rozwoju pieczy zastępczej.

Głównym celem „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026” jest wspieranie rozwoju pieczy zastępczej w powiecie łęczyńskim ze szczególnym uwzględnieniem pieczy rodzinnej oraz tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej, a także ograniczanie liczby dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Cel pierwszy: Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu łęczyńskiego poprzez zapewnienie warunków sprzyjających tworzeniu oraz funkcjonowaniu rodzinnych form pieczy zastępczej oraz rodzin pomocowych.

Zadanie	Sposób realizacji	Harmonogram	Realizator i partnerzy
1. Zapewnienie warunków sprzyjających tworzeniu nowych rodzin zastępczych.	1.1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez:	2024-2026	PCPR w Łęcznej, ośrodki pomocy społecznej, parafie, ośrodki kultury, lokalne media, media społecznościowe
	a) prowadzenie kampanii społecznych/promocji na temat rodzicielstwa zastępczego, wizualne i medialne formy promocji;	2024-2026	PCPR w Łęcznej, Starostwo Powiatowe, Biblioteka Powiatowa w Łęcznej
	b) obchody Dnia Rodzicielstwa, promowanie zastępczych form opieki podczas organizowanych festynów rodzinnych, konkursów, imprez;	2024-2026	PCPR w Łęcznej, ośrodki pomocy społecznej, asystenci rodzinni, sądy, kuratorzy sądowi i społeczni, szkoły, PPP
	c) współpraca z instytucjami i organizacjami ukierunkowana na rozwój rodzicielstwa zastępczego.	2024-2026	PCPR (trenerzy programu PRIDE)
	1.2. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	2024-2026	

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026

	niezawodowej i zawodowej.		
2. Wsparcie istniejących form rodzinnej pieczy zastępczej.	2.1 Kontynuacja wsparcia rodzin zastępczych poprzez współpracę z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.	2024-2026	PCPR w Łącznej
	2.2 Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego.	2024-2026	PCPR w Łącznej
	2.3 Prowadzenie warsztatów podniesienia kompetencji rodzicielskich w celu zwiększenia i poprawy tychże kompetencji przez rodziców zastępczych.	2024-2026	PCPR w Łącznej, PPP w Łącznej
	2.4 Organizowanie i rozwój grup wsparcia dla rodzin zastępczych.	2024-2026	PCPR w Łącznej,
	2.5 Wzbogacenie form wsparcia świadczonych rodzinom zastępczym i wychowankom poprzez wolontariat, przystępowanie do projektów konkursowych, programów, np. dofinansowanie do okularów, sprzętu komputerowego, itp.	2024-2026	wolontariusze, szkoły, PPP w Łącznej
	2.6 Tworzenie rodzin pomocowych w celu wsparcia zawodowych rodzin zastępczych.	2024-2026	PCPR w Łącznej
	2.7 Zatrudnianie osób do pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarczych na wniosek zawodowych rodzin zastępczych.	2024-2026	PCPR w Łącznej
	2.8 Realizacja świadczeń finansowych.	2024-2026	
3. Profesjonalizacja rodzinnych form pieczy zastępczej	3.1 Poszukiwanie rodzin zastępczych specjalistycznych. 3.2 Motywowanie do podnoszenia kwalifikacji rodzin zastępczych.	2024-2026	PCPR w Łącznej
Ograniczanie liczby dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	4.1 Umieszczanie dzieci przebywających w placówce w rodzinnych formach pieczy zastępczej.	2024-2026	PCPR w Łącznej
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych kampanii promocyjno-informacyjnych; - liczba przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej; - liczba rodzin zastępczych zawodowych; - liczba rodzin zastępczych biorąca udział w spotkaniach grupy wsparcia; 		

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026

	<ul style="list-style-type: none"> - liczba udzielonych rodzinom zastępczym porad przez koordynatorów rodzin; - liczba udzielonych rodzinom zastępczym porad specjalistycznych; - liczba dzieci objętych pomocą wolontariuszy; - liczba zorganizowanych przedsięwzięć integracyjnych; - liczba rodzin pomocowych; - liczba osób do pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarczych; - liczba zrealizowanych projektów; - liczba szkoleń, w którym udział wzięły rodziny zastępcze; - liczba osób, które uzyskały pomoc w dotarciu do specjalistów zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży; - liczba dzieci, które pierwotnie umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej przekazane zostały do rodzinnych form pieczy zastępczej; - liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych;
--	---

Cel drugi: Ograniczenie okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zadanie	Sposób realizacji	Harmonogram	Realizator i partnerzy
1. Inicjowanie działań zmierzających do skrócenia okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej.	1.1. Pomoc w uregulowaniu sytuacji prawnej dziecka poprzez współpracę z kuratorami, asystentami rodzinnymi, pracownikami ośrodków pomocy społecznej.	2024-2026	PCPR we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, ośrodkiem adopcyjnym, sądem, kuratorami sądowymi
	1.2. Wzmacnianie współpracy pomiędzy PCPR, rodzinami zastępczymi a asystentami rodzin biologicznych i podmiotami organizującymi pracę z rodziną.	2024-2026	PCPR, podmioty organizujące pracę z rodziną, rodzina zastępcza
	1.3. Umożliwienie i organizacja spotkań rodziców biologicznych z dziećmi w celu utrzymywania kontaktów i podtrzymywania więzi.	2024-2026	PCPR w Łęcznej
	1.4. Zgłaszanie dziecka z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcyjnego.	2024-2026	PCPR w Łęcznej
2. Ograniczenie patologizacji pokoleniowej rodzin biologicznych dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i placówce opiekuńczo-wychowawczej.	2.1. Prowadzenie szerokokorozumianej pracy socjalnej i wychowawczej z dziećmi, mającej na celu niepowielanie wzorców rodzinnych.	2024-2026	PCPR, rodziny zastępcze, świetlice, placówki opiekuńczo-wychowawcze
	2.2. Umożliwienie rodzicom biologicznym dostępu do udziału w warsztatach zwiększania i poprawy kompetencji rodzicielskich.	2024-2026	PCPR w Łęcznej, ośrodki pomocy społecznej

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026

	2.3. Świadczenie rodzicom biologicznym specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego.	2024-2026	PCPR w Łęcznej, ośrodki pomocy społecznej
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wniosków do sądu o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka; - liczba zorganizowanych spotkań rodziców biologicznych z dziećmi; - liczba osób biorących udział w warsztatach zwiększania i poprawy kompetencji rodzicielskich; - liczba i rodzaj udzielonych rodzicom biologicznym porad; - liczba zgłoszonych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcyjnego. 		

Cel trzeci: Wsparcie w procesie usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zadanie	Sposób realizacji	Harmonogram	Realizator i partnerzy
1. Zapewnienie wielowymiarowej pomocy pełnoletnim wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.	1.1. Wsparcie przy opracowaniu indywidualnego programu usamodzielnienia.	2024-2026	PCPR w Łęcznej
	1.2. Pomoc w usamodzielnieniu poprzez realizację pomocy finansowej na: <ul style="list-style-type: none"> a) kontynuowanie nauki, b) usamodzielnienie c) zagospodarowanie. 	2024-2026	PCPR w Łęcznej
	1.3. Pomoc w usamodzielnieniu poprzez wsparcie w znalezieniu pracy, mieszkania.	2024-2026	PCPR w Łęcznej
	1.4. Umożliwienie wsparcia w postaci specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego.	2024-2026	PCPR w Łęcznej
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> - liczba indywidualnych programów usamodzielnienia; - liczba wypłaconych świadczeń na kontynuowanie nauki; - liczba wypłaconych świadczeń na usamodzielnienie; - liczba wypłaconych świadczeń na zagospodarowanie; - liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego. 		

Cel czwarty: Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.

Zadanie	Sposób realizacji	Harmonogram	Realizator i partnerzy
1. Podnoszenie jakości usług świadczonych w	1.1. Zapewnienie wysokiego standardu usług mieszkaniowych i	2024-2026	PCPR w Łęcznej

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026

instytucjonalnej pieczy zastępczej.	opiekuncho – wychowawczych dzieciom przebywającym w instytucjonalnej pieczy zastępczej		POW Dom nr 1 POW Dom nr 2
	1.2. Podniesienie kompetencji kadry realizującej zadania z zakresu pieczy zastępczej	2024-2026	PCPR w Łącznej Ośrodku Pomocy Społecznej POW Dom nr 1 POW Dom nr 2 Rodziny zastępcze
Wskaźniki:	- liczba przeprowadzonych badań klimatu wychowawczego w placówkach opiekuncho - wychowawczych; - liczba przeszkolonych osób;		

5. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021-2023.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej reguluje obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie. Aktualnie w powiecie łęczyńskim funkcjonuje pięć zawodowych rodzin zastępczych (jedna ustanowiona w 2022 r.) oraz jeden rodzinny dom dziecka. Wskazane jest sukcesywne zwiększanie ilości rodzin zastępczych zawodowych w kolejnych latach. Program zakłada pozyskiwanie oraz szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz tworzenie nowych niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych.

Ustala się następujący limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2024 – 2026, z uwzględnieniem wykazu corocznego:

Rok	Planowana liczba zawodowych rodzin zastępczych do utworzenia
2024	do 1
2025	
2026	

6. Źródła finansowania programu.

Zadania realizowane w ramach programu finansowane będą w szczególności z:

- budżetu Powiatu Łęczyńskiego,

- budżetu Państwa (Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej),
- budżetów samorządów gminnych (art. 191 ust. 9 w/w ustawy),
- budżetów powiatowych (art. 191 ust. 4 w/w ustawy-z tytułu zawartych porozumień),
- odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dziecka pieczy,
- środków pozyskanych z zewnątrz w ramach projektów, darowizn i konkursów.

7. Monitoring i ewaluacja.

„Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026” będzie podlegał monitoringowi i ewaluacji. Podstawowym kryterium dokonania oceny będą wskaźniki realizacji zadań. Wskaźniki mają charakter jakościowy i bezpośrednio odnoszą się do oczekiwanych efektów zadań. Ich spełnienie będzie równoznaczne z wypełnieniem działania, o którym mowa w priorytecie. Dane potrzebne do monitorowania będą zbierane przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, realizującego zadania.

Ewaluacja ma na celu analizę skuteczności, efektywności i trafności realizacji Programu. Polega ona na weryfikacji zrealizowanych zadań, w tym stopnia osiągnięcia poszczególnych wskaźników. Wyniki ewaluacji będą stanowić podstawę do sformułowania celów i zadań umieszczonych w programie w kolejnych latach.